

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Salmikangas, Anna-Katriina

Title: Digimedien katsojamääriä vaikea mitata

Year: 2023

Version: Published version

Copyright: © Liikuntatieteellinen seura 2023

Rights: In Copyright

Rights url: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/?language=en>

Please cite the original version:

Salmikangas, A.-K. (2023). Digimedien katsojamääriä vaikea mitata. Liikunta ja tiede, 60(2), 30.

Urheilijoiden hyvinvointi unohtuu olympiatasolla

ARMOTON TULOSTAVOITTELU ja jatkuva paineiden alla työskentely heikentävät urheilijoiden hyvinvointia. Kanadalaistutkimuksen mukaan maan olympiaurheilussa johtavissa asemissa toimivat tiedostavat tämän. He ovat myös yhtä mieltä siitä, että urheilijoiden hyvinvointiin panostaminen tuottaisi parempia tuloksia.

Johtajien käsityksen mukaan avainasemassa ovat valmentajat. He eivät kuitenkaan osanneet nimetä keinoja tukea hyvinvointia. Sen sijaan johtajat näkivät tarpeelliseksi laatia virallisia linjauksia ja ohjeistuksia. Urheilijan hyvinvointia suurensti heikentäväksi johtajat kokivat rahoituksen ja taloudellisen epävarmuuden.

Sauvén ja kumppaneiden haastatteluihin osallistui 24 Kanadan olympiaurheilussa johtavassa asemassa toimivaa henkilöä, joista 12 olivat valmentajia ja 12 muita johtajia (engl. performance director). Tutkijat selvittivät olympiavalmentajien ja valtakunnallisen urheiluliiton johtajien käsityksiä urheilijoiden hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä.

Johtajat toivat esiin, että urheilun mennessä kaiken muun edelle tasapaino elämän eri osa-alueiden välillä järkkyy. Tällöin urheilijoiden voi olla hankala tavoitella urheilun ulkopuolisia päämääriä. Johtajat olivat yhtä mieltä siitä, että niin urheilija kuin johtajat asettavat suorituksen hyvinvoinnin edelle olympiaurheilussa. He kuitenkin tunnistivat tämän saattavan johtaa jopa heikompaan suoritukseen. Johtajat uskoivatkin huippu-urheilijoiden hyvinvoinnin olevan pysyvän korkean suoritusasteen edellytys.

Johtajien mukaan urheilijoiden hyvinvoinnin priorisointi on hankalaa ja monimutkaista. Valmentaja joutuu punnitsemaan päätöksiä välittömien tulostavoitteiden ja pitkän aikavälin hyvinvoinnin välillä. Johtajien mukaan valmentajalla on kuitenkin aina velvollisuus luoda positiivinen luottamukseen perustuva suhde valmennettaviinsa ja sitä kautta tukea heidän hyvinvointiaan. Muita hyvinvoinnin tukkeinoja johtajien oli vaikea nimetä. Valtakunnallisen urheiluliiton pitäisi kuitenkin lisätä linjauksiinsa urheilijoiden hyvinvointia, josta johtajat toivoivat myös virallisia ohjeistuksia.

Yksittäisten urheilijoiden sekä ohjelmien rahoituksen epävarmuuden johtajat kokivat suureksi urheilijoiden hyvinvointia heikentäväksi stressitekijäksi. Rahoitusjärjestelmä on heidän mielestään liian tuloskeskeinen ja rankaiseva. Urheilijoiden hyvinvoinnin tukeminen vaatii resursseja, mutta ne suunnataan aina suorituskeskeisesti.

Johtajien mukaan tulevaisuuden suunnittelu on hankalaa jatkuvan taloudellisen epävarmuuden vuoksi. He kokivat urheilujärjestelmän olevan vastuussa urheiluvuosien jälkeisen urakehityksen varmistamisesta jo olympianelmaa tavoiteltaessa, koska tämä vaikuttaa suuresti urheilijan hyvinvointiin. Johtajien mielestä esimerkiksi opiskelua ja työkokemuksen kartuttamista tulisi tukea järjestelmällisesti urheilu-uran aikana.

LÄHDE: Sauvé, J. L., Waldhauser, K. J., Wilson, B., Bundon, A. & Beauchamp, M. R. 2023. What supports and what thwarts Olympic athlete well-being? Coach and organizational perspectives. *Journal of Applied Sport Psychology*. <https://doi.org/10.1080/10413200.2023.2166156>

Yhteiskuntatieteet

ANNA-KATRIINA SALMIKANGAS

anna-katriina.salmikangas@jyu.fi

Seurat tärkeitä liikunnan sosiaalipolitiikan toteuttajia Ruotsissa

RUOTSIN URHEILUN KESKUSJÄRJESTÖ Riksidrottsförbundet (RF) toteuttaa valtion asettamia sosiaalipoliittisia tavoitteita urheiluseurojen avulla. Näitä ovat esimerkiksi maahanmuuttajien tai turvapaikanhakijoiden liikkumisen edistäminen sosioekonomisesti haasteellisilla alueilla. RF välittää toimintaohjeita ja tukea seuroille, jotta ne voisivat toteuttaa sosiaalipoliittisesti merkityksellisiä tehtäviä kotikunnassaan.

Seurojen aktivoiminen näiden tavoitteiden toteuttajiksi oli haasteellista, koska päämäärät eivät yleensä ole niiden jäsenten päätavoitteiden suuntaisia. RF ei itsekään ollut valmistunut vuonna 2015 turvapaikanhakijoiden määrän kasvaessa toteuttamaan tehtävää saamallaan rahoituksella. Tietotaidon karttuminen yrityksen ja erehdyksen kautta kasvatti järjestön asiantuntemusta, mikä ei kuitenkaan välttämättä johtanut lisärahoituksen saamiseen tuleviin hankkeisiin.

Seurojen toteuttama sosiaalipoliittinen työ, kuten maahanmuuttajien liikkumisen organisointi, vaatii useiden eri tahojen yhteistyötä. Valtionrahoitus on kuitenkin lyhytaikainen. Liikuntaseurat tarvitsevatkin yhteistyökumppaneita, jotka mahdollistavat kestävä toiminnan rahoituksen. Tärkein yhteistyökumppani oli seuran kotikunta, sillä ilman kunnan rahoitusta ja edullisia liikuntatiloja sosiaalipoliittisesti merkittävää toiminnan toteuttaminen osoittautui vaikeaksi. Kuntien raskas byrokraatia, joustamattomuus ja vähäinen kiinnostus saattavat toisaalta haitata seurojen pyrkimyksiä. Myös kuntien sijainti ja talustilanne vaikuttivat yhteistyön tuloksellisuuteen. Kestävä yhteistyön rakentamisen perustana on kuntien ja seurojen välinen luottamus.

Seurakehittäjät olivat keskusjärjestön tärkein yhteys seuroihin. Kuntayhteistyö onnistui, jos alueen seuratoiminnan kehittäjäillä oli hyvät suhteet sekä yhteistyökumppaneihin että seuroihin ja paikallistuntemusta. Pahimmillaan seurakehittäjä johti hankkeita ylhäältä alaspäin ja mikromanageroi seuroja ottamatta huomioon niiden omia tarpeita. Seurakehittäjä joutui toisaalta toimimaan hyvin hankalassa asemassa keskusjärjestön, kuntien ja seurojen välillä.

Maahanmuuttajien liikkumisen aktivoimisessa oli keskeistä paikallisten toimijoiden hyödyntäminen ja läheisyyden periaatteiden noudattaminen. Keskusjärjestön omat hankkeet ilman paikallista seuraa epäonnistuivat. Onnistuneissa hankkeissa urheiluseurat järjestivät toimintaa paikallisten intohimoisten harrastajien johdolla. Keskusjärjestön näkökulmasta tehokkain toiminnan toteuttamisen tapa oli lähestyä hyvin toimivia seuroja, jotka eivät tuhlaa keskusjärjestön myöntämiä resursseja, vaan toteuttavat keskusjärjestön tavoitteita.

LÄHDE: Mickelsson Blomqvist, T. 2022. The role of the Swedish Sports Confederation in delivering sport in socioeconomically deprived areas. *International Journal of Sport Policy and Politics* 2022, VOL. 14, NO. 4, 589–606 <https://doi.org/10.1080/19406940.2022.2112260>.

Kestävä kehitys kelpaa kaikenlaisen golfkenttien käytön perusteluksi

VANCOUVERISSA ON KÄYTY SÄÄNNÖLLESTI julkista keskustelua kolmen kaupungin omistaman golfkentän maa-alueiden käyttötarkoituksen muuttamisesta, koska kaupungissa on puutetta sekä asuntomaasta että viheralueista. Tämän innoittamana **Couture** kumppaneineen pohti tutkimuksessaan liikuntapaikkojen asemointia kaupunkikehitystä koskeissa poliittisissa keskusteluissa. Tulosten perusteella kestävästä kehityksestä on tullut peruste, josta voi hakea oikeutusta lähes mille tahansa toiminnalle.

Tutkijat tuottivat avoimesti saatavilla olevista materiaaleista kolme mahdollista tulevaisuuden vaihtoehtoa golfkenttien käytölle: kenttien säilyminen entisellään, maa-alueiden käyttötarkoituksen muuttaminen osittain asuntorakentamisen tarpeisiin ja kenttien muuttaminen avoimiksi puistoiksi sekä muuhun virkistyskäyttöön.

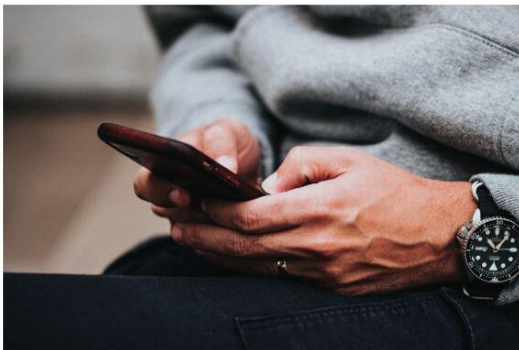
Sidosryhmät perustelivat valintojaan kolmesta eri näkökulmasta. Taloutta painottaneet pohtivat julkisen sektorin omistamien kenttien taloudellista kannattavuutta. Saavutettavuutta ja oikeudenmukaisuutta korostanut näkemys korosti kohtuuhintaista asumista ja virkistyspalveluiden oikeudenmukaista tarjontaa ja käyttöä. Ympäristökeskeisessä näkökulmassa tärkeintä olivat viheralueiden ja golfkenttien ekologiakysymykset.

Eri vaihtoehtojen kannattajia yhdisti se, että he perustelivat näkemyksiään kestävä kehityksen taloudellisen, sosiaalisen tai ympäristöllisen ulottuvuuden avulla. Tämä todennäköisesti vaikeuttaa yhteisymmärryksen löytämistä golfkenttien maa-alueiden käyttötarkoituksesta.

LÄHDE: **Couture, J., Millington, B. & Wilson, B.** 2022. Who is the city for? Sports facilities and the case of Vancouver's public golf course. *International Journal of Sport Policy and Politics*. <https://doi.org/10.1080/19406940.2022.2161601>

Digimedian katsojamääriä vaikea mitata

ANALOGISEN YLEISÖMITTAUKSEN TEHOAKKUUDEN heikentyessä digitaaliset urheilumedia-alustat tarjoavat uusia mahdollisuuksia hyödyntää käyttäjädataa, mikä helpottaa mittausten syvällisyyttä ja tarkkuutta. Urheilulähetysten teknologiset innovaatiot tuovat tuottajille ja käyttäjille lisäarvoa, joka perustuu sekä media-alustojen mahdollistamiin uusiin tuotanto-, käyttö- ja vuorovaikutustapoihin. Digitaaliset alustat

Kuva: Nathan Dumlaio/Unplash

ovat muokannut urheilumedian kuluttamista. Urheilulähetykset ovat muuttuneet massamarkkinoista yksilöllisiksi katselukokemuksiksi, mikä hyödyttää katsojia ja lisää alustojen kaupallista arvoa.

Digitaalinen urheilu on pirstoutunut eri alustoille, formaateihin ja aikakehyksiin. Tämä kehityskulku monimutkaistaa yleisömäärien mittaamista ja vaikuttaa sidosryhmien kykyyn määrittellä kaupallisten urheilutuotteiden arvo.

Urheilun tuottaminen ja jakaminen uusilla tavoilla saa kysymään, miten kokonaisleisöjen mittaaminen toteutetaan. Myös yksityiskohtaisen katseludatan analysointi ja uudet tuotanto- ja käyttötavat vaikuttavat urheilumediemarkkinoiden sidosryhmiin. Merkittävä urheilulähetysten innovaatioiden aiheuttama muutos liittyy datan omistajuuteen. Sen vaikutukset organisaatioiden välisiin suhteisiin ja normeihin ovat vasta muotoutumassa.

LÄHDE: **Fujaka, H., Kargband, A., & Whitburn, D.** 2022. Sport media has an audience measurement problem. *European Sport Management Quarterly*. <https://doi.org/10.1080/16184742.2022.2153376>

Pedagogiikka

ARTO LAUKKANEN

arto.i.laukkanen@jyu.fi

Arviointi voi tukea oppimista ja liikuntainnostusta

FORMATIIVINEN ARVIOINTI voi olla keskeinen tapa tukea alaja yläkoululaisten oppimista ja innostusta liikuntaan. Arviointitiedon hyödyntämiseen orientoituneet liikunnanopettajat kokivat, että arviointimenetelmien ja -tehtävien tulee kytkeytyä saumattomasti käytännön liikunnanopetukseen tai olla siirrettävissä oppilaiden arkeen koulun ulkopuolella. Informatiivinen ja säännöllinen palaute oppituntien aikana on tärkeä oppimisen edellytys. Lisäksi opettajat kokivat oppilaiden osallistamisen arviointiin hyödylliseksi sekä oppilaiden itseohjautuvuuden vahvistamisen kannalta että käytännön syistä toimivaksi ratkaisuksi isoissa oppilasryhmissä.

Formatiivinen arviointi tukee oppimista ja sitä voi luonnetta arviointitiedon pedagogiseksi hyödyntämiseksi. Sen vastakohtana on summatiivinen arviointi, jossa oppimista tarkastellaan esimerkiksi numeerisena arvosananä. Käytännössä summatiivista ja formatiivista arviointia hyödynnetään rinnakkain.

Espanjalainen tutkimus perustui harkinnanvaraiseen, neljän kokeneen (työkokemus 3–20 vuotta) liikunnanopettajan puolistrukturoituihin haastatteluihin, joiden tulosten selvittämisessä tutkijat käyttivät laadullista sisällönanalyysia. Opettajat työskentelivät espanjalaiskaupungin kouluissa, kolme alakoulun ja yksi yläkoulun liikunnanopettajana. Haastatteluihin valitut opettajat olivat kokeneita formatiivisen arvioinnin käyttäjiä. Lisäksi he kuuluivat työyhteisöön, jossa hyödynnettiin formatiivista arviointia. Heidän opetusryhmissään oli 16–25 oppilasta.

Yksi liikunnanopettajista kertoi painottavansa formatiivisessa arvioinnissa "koukuttavuutta". Hän korosti asioita, joita oppilaat tekevät mielellään myös koulun ulkopuolella, mikä samalla auttaa heitä omaksumaan fyysisesti aktiivisia elintapoja. Oppilaat esimerkiksi opettelivat juoksuaiheisella liikunnantunnilla seuraamaan juoksunopeutta ja sydämen sykettä, jotta he oppisivat lenkkeilemään vapaa-ajalla.